

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-08310/2017-ERU

V Ostravě dne 8. listopadu 2017

Č. j. 08310-7/2017-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-08310/2017-ERU a zahájeném Energetickým regulačním úřadem (dále jen „Úřad“) dne 25. srpna 2017 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s účastníkem řízení, společností **VEToP spol. s r. o.**, se sídlem Staňkov, Vodní 375, PSČ 34561, IČO: 483 63 383, ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, společnost VEToP spol. s r. o., se sídlem Staňkov, Vodní 375, PSČ 34561, IČO: 483 63 383 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným z přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 30. srpna 2016 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci [REDAKCE], ulice [REDAKCE], u nemovitosti č. p. [REDAKCE] zemní práce v souvislosti s realizací stavby „vodovodní a kanalizační přípojka [REDAKCE]“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 110, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení za spáchání **přestupku** podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 90 000 Kč** (slovy: devadesát tisíc korun českých), která je splatná dle ust. § 46 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 26517.

III. Podle ust. § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělků, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení ukládá **povinnost uhradit náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady

řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 26517.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 11. dubna 2017 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození středotlakého plynovodu IPE DN 110 (dále také „plynárenské zařízení“) kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 20. června 2017 Protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 04331-8/2017-ERU (dále jen „protokol o kontrole“). Proti kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole nepodal účastník řízení žádné námítky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 04331/2017-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 1. srpna 2017, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto vydal dne 24. srpna 2017 v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz č. j. 08310-3/2017-ERU, který byl účastníku řízení doručen dne 25. srpna 2017. Účastník řízení podal proti uvedenému příkazu dne 31. srpna 2017 odpor, jehož podáním byl příkaz zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

II. Kontrolní zjištění

Kontrola byla zahájena dne 11. dubna 2017 na základě doručeného Oznámení o zahájení kontroly, č. j. 04331-1/2017-ERU, z téhož dne.

V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 správního řádu, na základě kterých vyhotovil protokol o kontrole.

Účastník řízení se k poškození plynárenského zařízení vyjádřil v podání ze dne 19. dubna 2017 v němž uvedl, že potrubí plynovodu bylo ručně obnaženo již předešlý den 29. srpna 2016, kdy byly práce zahájeny. Při pokračování ve výkopových pracích, prováděných kolovým rypadlem Komatsu [REDAKCE], které obsluhoval zaměstnanec účastníka řízení pan [REDAKCE], sjela lžice rypadla „*po velkém kamenu, který v zemi nebyl vidět, tak, že lžice bagru přímo narazila na plynové vedení a poškodila ho*“. Účastník řízení dále uvedl, že poloha plynárenského zařízení odpovídala jeho vytyčení, provedenému jeho provozovatelem dne 28. července 2016, plynárenské zařízení bylo před poškozením obnaženo ručně kopanou sondou, a bylo opatřeno ochrannými prvky – pískovým obsypem a výstražnou folií.

Kontrolou bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl dne 30. srpna 2016 v obci [REDAKCE], ulice [REDAKCE] u nemovitosti č. p. [REDAKCE] v blízkosti plynárenského zařízení činnost, v jejímž důsledku došlo v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona k poškození tohoto zařízení a tím k porušení citovaného ustanovení.

III. Průběh správního řízení

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 04331/2017-ERU, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto vydal dne 24. srpna 2017 v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz, č. j. 08310-3/2017-ERU, kterým byla účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona uložena pokuta ve výši 100 000 Kč. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 25. srpna 2017.

Dne 1. září 2017 byl Úřadu doručen odpor účastníka řízení proti shora uvedenému příkazu. Účastník řízení v podaném odporu uvedl, že správní orgán nepostupoval tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti dle § 3 správního řádu. Podáním odporu byl příkaz dle ust. § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

Dne 4. října 2017 odeslal správní orgán účastníkovi řízení vyrozumění o možnosti vyjádřit se, doložit majetkové poměry č. j. 08310-3/2017-ERU, ve kterém informoval účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Zároveň bylo účastníkovi řízení sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí, a byla mu dána možnost doložit správnímu orgánu doklady svědčící o jeho aktuálních majetkových poměrech. Účastník řízení byl zároveň poučen podle ust. § 80 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) o možnosti požádat o nařízení ústního jednání, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práva, přičemž vše výše uvedené měl Úřadu sdělit do 10 kalendářních dnů od doručení vyrozumění.

Účastník řízení se vyjádřil v přípisu ze dne 9. října 2017, přičemž uvedl, že správní orgán nevzal při svém šetření na vědomí velké množství skutečností, které jsou dle názoru účastníka řízení rozhodné pro rozhodnutí ve věci. Protokol o kontrole sice konstatuje, že se účastník řízení dopustil činnosti, v jejímž důsledku došlo v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona k poškození energetického zařízení, nicméně se nijak nevyrovnal se způsobem spáchání výše uvedeného přestupku i následným chováním účastníka řízení. Správní orgán nezohlednil skutečnosti, kterými se účastník řízení snažil všemi dostupnými prostředky minimalizovat škody a následky z jednání jeho zaměstnance. Účastník řízení předložil na výzvu Úřadu kopii z provedeného školení BOZP a PO zaměstnanců na staveništi ze dne 29. srpna 2016, z něhož je patrné, že strojník [REDAKCE], jenž obsluhoval kolové rypadlo Komatsu [REDAKCE] byl řádně proškolen. Správní orgán nepřihlédl k tomu, že Okresním státním zastupitelstvím v Domažlicích bylo trestní stíhání [REDAKCE] podmíněně zastaveno na zkušební dobu 6 měsíců. Z hlediska trestně-právního tedy byl již strojník potrestán. Účastník řízení se hned po události zapojil do řešení vzniklého problému s cílem minimalizovat škody. Účastník řízení poskytl veškerou součinnost orgánům činným v trestním řízení, Úřadu, plynárenské společnosti RWE, které dle faktury ze dne 15. září 2016 plně uhradil veškeré náklady spojené s únikem plynu a následnou opravou plynárenského zařízení ve výši [REDAKCE] Kč. Účastník řízení rovněž prokazatelně splnil veškeré požadavky vyplývající ze zákoníku práce a souvisejících právních předpisů s ohledem na zaměstnance společnosti, kteří pracovali na uvedené zakázce. Uložená pokuta může být pro společnost likvidační a společnost by se mohla dostat do značných finančních obtíží. V případě, že by správní orgán nevzal v úvahu výše uvedené skutečnosti, pak účastník řízení poukazoval

na ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, podle něhož právnická osoba za přešupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přešupku zabránila. Účastník řízení je přesvědčen o tom, že takové úsilí zcela prokazatelně vynaložil.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-08310/2017-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

IV. Popis skutkového stavu

V rámci kontroly bylo zjištěno, že práce v souvislosti s realizací stavby „vodovodní a kanalizační přípojka [redacted]“ (dále jen „stavba“) prováděl právě účastník řízení v postavení zhotovitele stavby, a to na základě objednávky ze dne 30. srpna 2016.

Dne 20. dubna 2015 vydal správce plynárenského zařízení ke stavbě vyjádření zn. [redacted] s vymezením podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu dotčených plynárenských zařízení. Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo provedeno dne 28. července 2016, o čemž byl téhož dne vyhotoven protokol. Vlastní existence plynárenského zařízení tak byla účastníkovi řízení před vlastním zahájením zemních prací prokazatelně známa.

Dne 30. srpna 2016 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci [redacted], ulice [redacted], u nemovitosti č. p. [redacted] při provádění zemních prací souvisejících s realizací stavby k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 110 účastníkem řízení. Ze získaných podkladů vyplývá, že k poškození tohoto plynárenského zařízení došlo prostřednictvím zemního stroje (kolové rypadlo Komatsu). Plynárenské zařízení bylo obnaženo ručně kopanou sondou a k jeho poškození došlo až následně, a to tak, že lžice zemního stroje sjela po velkém kameni, který nebyl vidět v zemi. Poškození plynárenského zařízení bylo dne 30. srpna 2016 zaznamenáno do denního záznamu stavby. Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení byly uhrazeny.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 5 159 m³ plynu do ovzduší za dobu 60 minut a k přerušení dodávky plynu 67 konečným zákazníkům, jak vyplývá z protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [redacted] ze dne 30. srpna 2016 a z protokolu o úniku plynu č. [redacted] ze dne 30. srpna 2016.

V. Právní hodnocení

Dle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Dle ust. § 112 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), se odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. před 1. červencem 2017. Podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Jak právní úprava odpovědnosti za přestupek právnické osoby podle energetického zákona, tak i právní úprava odpovědnosti za přestupek právnické osoby podle zákona o odpovědnosti za přestupky, je založena na tzv. objektivní odpovědnosti, tj. odpovědnost právnické osoby je posuzována v obou právních úpravách bez ohledu na zavinění. V tomto směru lze tedy konstatovat, že právní úprava dle zákona o odpovědnosti za přestupky není pro pachatele příznivější.

Ust. § 91d odst. 1 energetického zákona obdobně jako ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky uvádí, že právnická osoba za správní delikt, resp. přestupek, neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila. Dle ust. § 21 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se pak právnická osoba nemůže odpovědnosti za přestupek zprostit, jestliže z její strany nebyla vykonávána povinná nebo potřebná kontrola nad fyzickou osobou, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, nebo nebyla učiněna nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení přestupku.

Správní orgán tudíž dospěl k závěru, že pro posouzení obecné odpovědnosti účastníka řízení za spáchání přestupku se použije právní úprava účinná v době spáchání přestupku, tj. právní úprava dle energetického zákona, příp. dle správního řádu, neboť právní úprava obecné odpovědnosti právnické osoby za přestupek dle zákona o odpovědnosti za přestupky je ve svém důsledku totožná, ne-li méně příznivá s přihlédnutím k nemožnosti vyvinění dle ust. § 21 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupek.

Správní orgán dále přistoupil k vyhodnocení příznivosti znění speciálního zákona upravujícího odpovědnost za přestupek účastníka řízení, kdy konstatuje, že energetický zákon byl po spáchání vytýkaného jednání účastníka řízení [tj. po 30. srpnu 2016] novelizován, a to zákonem č. 152/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, kdy tento zákon nabyl účinnosti dne 6. června 2017, dále zákonem č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, kdy tato novela nabyla účinnosti dne 1. července 2017, a zákonem č. 131/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, kdy tato novela nabyla účinnosti dne 1. srpna 2017 pokud se týká části první bodu 107, ust. § 17 b – organizace Energetického regulačního úřadu, bodu 112, ust. § 17f (dále také souhrnně jen „novelizovaný energetický zákon“).

Jak energetický zákon účinný do 5. června 2017 [v ust. § 91a odst. 1 písm. o)], tak i novelizovaný energetický zákon trestal a trestá [taktéž v ust. § 91a odst. 1 písm. o)] toho kdo poruší ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

Z uvedeného tedy vyplývá, že právní úprava odpovědnosti za přešupek novelizovaného energetického zákona není pro účastníka řízení (tedy pachatele) příznivější, neboť je totožná s právní úpravou účinnou v době spáchání činu. Správní orgán proto posoudil jednání účastníka řízení podle právní úpravy účinné v době, kdy byl správní delikt spáchán (tj. posuzoval podle energetického zákona).

Podle dosavadní právní úpravy, tj. úpravy účinné v době zahájení správního řízení, pak bylo správním orgánem v souladu s ust. § 112 odst. 4 zákona o odpovědnosti za přešupky postupováno v otázkách procesních.

Dle ust. § 112 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přešupky se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. od 1. července 2017, na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přešupky a jiné správní delikty použijí ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, je-li to pro pachatele výhodnější.

Za přešupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona i novelizovaného energetického zákona lze uložit podle ust. § 91 odst. 7 téhož zákona, pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Tedy výše pokuty se v novelizovaném energetickém zákoně nezměnila.

Energetický zákon a rovněž novelizovaný energetický zákon tedy za přešupek dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) neumožňuje pachateli uložit jinou sankci než pokutu, a to bez možnosti např. mimořádného snížení výměry pokuty či dokonce upuštění, resp. podmíněného upuštění, od uložení správního trestu jak upravuje zákon o odpovědnosti za přešupky v ust. § 42 až 44. Správní orgán má tedy za to, byť i pouze s ohledem na uvedená ustanovení zákona o odpovědnosti za přešupky, že právní úprava týkající se určení druhu a výměry sankce je dle zákona o odpovědnosti za přešupky pro účastníka řízení příznivější než právní úprava dle energetického zákona, a tudíž při určení druhu a výměry sankce za spáchání přešupku postupoval dle části druhé hlavy VII zákona o odpovědnosti za přešupky a novelizovaného energetického zákona, který vyhodnotil jako pro pachatele příznivější (logicky navazuje na úpravu zákona o odpovědnosti za přešupky), jak i vyplývá z části VI. odůvodnění tohoto rozhodnutí.

V. I. Obecný právní rámec

Přešupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8, 9, 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přešupku poškození energetického zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností toto zařízení poškodil. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu i mimo ně tak, aby nedošlo k poškození energetického zařízení, či omezení nebo ohrožení bezpečného a spolehlivého provozu plynárenské soustavy.

V. II. Právní posouzení skutku

Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení zemní práce související se stavbou, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl, zejména, zda si před prováděním prací vyžádal souhlas správce plynárenského zařízení a zda měl plynárenské zařízení vytyčeno.

V řízení bylo přitom dostatečným způsobem prokázáno z podkladů obsažených ve správním spise, že účastník řízení věděl, že činnost provádí v ochranném pásmu plynárenského zařízení a v jeho blízkosti, a přesto prováděl zemní práce prostřednictvím zemního stroje. Vzhledem k tomu, že došlo k poškození plynárenského zařízení, je z těchto okolností zřejmé, že účastník řízení nepostupoval s maximální opatrností a podle podmínek stanovených správcem distribuční soustavy.

Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se zde o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je proto věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem.

V. III. Vypořádání dalších námitek účastníka řízení

Správní orgán nad vše výše uvedené považuje za nezbytné vypořádat se také s námitkami účastníka řízení, které vznesl v rámci kontroly či správního řízení a které dosud nebyly v tomto rozhodnutí vypořádány.

Pokud se týká námítka účastníka řízení, že správní orgán nevzal v úvahu trestní odpovědnost strojníka [REDAKCE], kterému bylo Okresním státním zastupitelstvím v Domažlicích trestní stíhání zastaveno na zkušební dobu 6 měsíců, pak správní orgán k tomu uvádí, že tuto námitku nepovažuje za důvodnou a nemůže k ní v rámci odpovědnosti účastníka řízení přihlídnout. Je tomu tak proto, že odpovědnost za přestupek v daném případě nenese [REDAKCE], ale účastník řízení, jako jeho zaměstnavatel, jemuž je přičitatelná činnost vykonávaná [REDAKCE].

Rovněž skutečnost, že účastník řízení nechal [REDAKCE] řádně proškolit z bezpečnosti práce, nemá na odpovědnost účastníka řízení za přestupek žádný vliv, ale může mít vliv na pracovněprávní odpovědnost [REDAKCE] vůči účastníkovi řízení.

Účastník řízení při své činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení, kterou vykonával prostřednictvím kolového rypadla Komatsu [REDAKCE] nepostupoval s maximální opatrností, a tedy nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno po něm požadovat, aby porušení povinnosti zabránil, a tím je prokázáno, že účastník řízení nenaplnil liberační důvody dle ust. § 91d odst. 1 energetického zákona.

V. IV. Formální a materiální stránka správního deliktu

Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení svou činností porušil zákaz poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona a jeho jednáním byly naplněny formální znaky přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení většího energetického významu (středotlaký plynovod). V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 5 159 m³ plynu do ovzduší za dobu 60 minut a k přerušení dodávky plynu 67 konečným zákazníkům. V jednání účastníka řízení lze tudíž shledat společenskou nebezpečnost (škodlivost) spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenských zařízení i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení s výše popsány následky. Jednání účastníka řízení tedy bezesporu naplnilo rovněž znaky materiální stránky předmětného správního deliktu.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, a správní orgán proto přistoupil k uložení správního trestu.

VI. Uložení správního trestu

Dle ust. § 112 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky se na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přestupky ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. od 1. července 2017, použijí ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, je-li to pro pachatele výhodnější.

Dle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek, resp. správní delikt, uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

Jelikož energetický zákon neumožňuje ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky uložit pachateli správní trest ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku a ani z povahy provedení vytýkaného skutku účastníka řízení tomuto nelze uložit propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, přichází co do druhu správního trestu ukládaného účastníkovi řízení pouze napomenutí či pokuta.

S ohledem na ust. § 18 odst. 3 energetického zákona (jako zvláštního zákona ve vztahu k zákonu o odpovědnosti za přestupky), které upravuje taxativní výčet sankcí, jež je možné uložit za porušení právních předpisů v působnosti Úřadu, a to sankce ve formě pokuty a opatření k nápravě, má správní orgán za to, že správní trest pouze ve formě napomenutí není možné uložit, jelikož by to bylo v rozporu právě s ust. § 18 odst. 3 energetického zákona. Pro úplnost správní orgán uvádí, že i pokud by bylo možné správní trest ve formě napomenutí uložit, v nyní posuzované věci by napomenutí ukládáno nebylo, a to zejména s ohledem na povahu správního deliktu spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Správní orgán proto s ohledem na výše uvedené vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné v daném případě uložit správní trest ve formě pokuty.

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) novelizovaného energetického zákona lze uložit podle ust. § 91 odst. 7 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvlášť vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto správního deliktu.

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen postupovat podle ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky, a přihlídnout k povaze a závažnosti správního deliktu, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem, k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Správní orgán hodnotí jako přitěžující okolnost provádění prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení prostřednictvím zemního stroje. Účastník řízení, kterým je společnost, jejíž činností je mimo jiné provádění staveb, jejich změn a odstraňování, si měl být vědom toho, že v ochranném pásmu plynárenského zařízení je nutno zemní práce provádět s maximální opatrností, tedy bez použití zemního stroje. Účastníkem řízení byl poškozen středotlaký plynovod, tedy energeticky významné zařízení (čemuž odpovídá i vzniklý následek, tj. masivní únik plynu a odpojení 67 konečných zákazníků), což správní orgán hodnotí rovněž jako přitěžující okolnost.

Správní orgán jako polehčující okolnost hodnotil bezprostřední snahu účastníka řízení o nápravu vzniklé situace a úhradu škody správci plynárenského zařízení.

Účastník řízení není a v minulosti nebyl evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, a lze tedy konstatovat, že porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což hodnotí správní orgán jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty také ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Účastník řízení nepředložil žádné listiny prokazující jeho majetkové poměry. Správní orgán z Výkazu zisku a ztráty k 31 prosinci 2015 založeného v účetní závěrce účastníka řízení ve sbírce listin Veřejného rejstříku zjistil, že účastník řízení vykázal k uvedenému dni výsledek hospodaření ██████████ Kč, za minulé období pak výsledek hospodaření činil ██████████ Kč. V roce 2015 byly výkony u účastníka řízení ve výši ██████████ Kč, v roce 2014 ██████████ Kč. Ke dni vydání rozhodnutí Výkaz zisku a ztráty za rok 2016 týkající se účastníka řízení ve Veřejném rejstříku založen nebyl. Z uvedeného je zřejmé, že se výkony účastníka řízení za rok 2015 mírně oproti roku 2014 snížily. Správní orgán proto pokutu oproti příkaznímu řízení mírně snížil na ██████████ Kč. K většímu snížení pokuty správní orgán nepřistoupil z toho důvodu, neboť mu účastník řízení nedoložil aktuální majetkové poměry. Uložená pokuta byla stanovena na samé spodní hranici zákonného rozpětí pokuty a je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a nečiní ani 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložená sankce může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

VII. Náklady řízení

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. a ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Lukáš Kugler, v. r.
vedoucí oddělení správních řízení Ostrava